

Verslag van de vergadering van het Permanent Comité voor Planten, Dieren, Voedsel en Diervoeders, sectie Novel Food en Toxicologische Veiligheid van 21 februari 2020 te Brussel.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T 070 340 7911
F 070 340 5554
www.rijksoverheid.nl

Dossierhouder
Ana Vilorio
ai.vilorio@minvws.nl

Ons kenmerk
Verslag PCVD Toxicologische
Veiligheid d.d. 21 februari
2020

Secretariaat ROW
[_dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:_dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Datum : 21 februari 2020
Commissie : DG-Santé
Ned.Delegatie : Ana Vilorio (VWS)

Agenda

A Information and/or discussion

A.1 Feedback on the recent work of the Expert Group on Food Contact Materials (FCM).

De Commissie geeft een terugkoppeling over diverse onderwerpen die besproken zijn in voorgaande CWG FCM, zoals het 16de amendement van de kunststofverordening, maar ook de EFSA adviezen over oa ftalaten en de relatie met de biocidenverordening. De stand van zaken van het gebruik van diverse materialen zoals glymo en keramiek was ook onderwerp van discussies in de CWG FCM.

A.2 Discussion on the voluntary continuation of the coordinated control plan with a view to establishing the prevalence of certain substances migrating from FCM under Recommendation 2019/794.

Voor de nieuwe controleverordening is door de EC een samenhangend monitoringprogramma opgelegd (verplicht) aangekondigd, ook voor voedselcontactmaterialen. Afgelopen jaar is daar een eerste aanzet voor verschenen in de vorm van een aanbeveling voor een (vrijwillige) monitoring. De Commissie uit haar wens om deze aanbeveling te verlengen. Diverse LS reageren hierop, meestal zeer positief met her en der nog opmerkingen over het vinden van budgetten om de monitoring te financieren en ook om flexibiliteit te vragen bij het indienen van de resultaten van de huidige monitoring. Dit zal verder worden besproken in de CWG FCM.

A.3 Status of "buffered vinegar".

Niet besproken.

A.4 Register of enzymes to be considered for inclusion in the Union list.

Alle levensmiddelenenzymen waarvoor een goedkeuringsaanvraag is ingediend voor 2015 staan op een lijst. In het besproken document legt de Commissie uit hoe deze toekomstige lijst voor goedgekeurde levensmiddelenenzymen eruit komt te zien.

Een LS stelt een paar wijzigingen voor zodat het duidelijk is dat niet alle opinies van EFSA positief zijn en dat de lijst alleen bedoeld is voor die enzymen waarover de nodige discussie heeft plaatsgevonden in de deskundige werkgroepen en waarover besloten is dat ze aan de nodige eigenschappen voldoen. Een andere LS is ook positief over het bestaan van de lijst maar vindt wel dat de nodige wijzigingen nodig zijn. De Commissie geeft aan dat een negatief advies van EFSA niet dezelfde is als "inconclusive" en dus niet in dezelfde groep horen. De Commissie begrijpt het commentaar en vraagt naar concrete input voor wijziging van de lijst.

A.5 Follow-up on the 2019 EFSA opinion on the evaluation of calcium lignosulphonate as an acceptable previous cargo for edible fats and oils (EFSA Journal 2019;17(12):5951).

Omdat tot nu toe de gegevens die bij EFSA zijn aangeleverd niet voldoende blijken te zijn, kan calcium lignosulfaat nog niet worden toegevoegd aan de lijst van eerdere toegestane ladingen voor eetbare vetten en oliën. Er is op nu nieuwe informatie naar EFSA gestuurd, maar de Commissie wil pas weer een mandaat opstellen wanneer duidelijk is dat de nog ontbrekende relevante informatie kan worden beoordeeld. Geen commentaren van de LS.

A.6 EFSA Report for 2018 on the results from the monitoring of veterinary medicinal product residues and other substances in live animals and animal products.

In de residuen-commissiewerkgroep van 31 januari jl heeft de EFSA een toelichting gegeven over de resultaten van het NPR op residuen van diergeneesmiddelen. Er waren weinig bijzonderheden, ook voor Nederland lijkt het in orde te zijn.

Een aantal landen heeft niet op alle stofgroepen aan de minimale bemonstering voldaan. Sommige landen missen in 3 categorieën of meer monsters. De commissie wil hier verder naar kijken in hoeverre dit grote of kleine afwijkingen zijn en welke landen dit betreft. Zal ook onderdeel zijn van de audit die wordt uitgevoerd in EU landen.

A.7 Exchange of views on the draft of Commission Implementing Regulation on the performance of analytical methods for pharmacologically active substance, the interpretation of results and the methods to be used for sampling (SANTE 11188- 2018).

Naar aanleiding van de implementatie van de OCR wordt ook Beschikking 2002/657 herzien en vervangen door een IA. In deze IA staan de methoden die gebruikt moeten worden bij monsternamen en analyse en interpretatie voor het onderzoek naar residuen van farmacologisch actieve stoffen, in levende dieren, alle verschillende matrices, dierlijke bijproducten, water en diervoeder. Deze IA is bedoeld voor de NRLs. De discussie over dit stuk tussen de verschillende NRLs van de LS gaat nog moeizaam. Er zijn labs die graag erg uitvoerig zijn en alles willen inregelen (zonder veel kennis van zaken en onderbouwing) en er zijn labs die het pragmatischer willen aanvliegen, maar werkbaar (NL). Risico hierbij is dat het stuk te complex wordt en dat er daardoor fouten in kunnen sluipen.

Dit stuk is ook besproken in de Residuewerkgroep van 31 januari.

Tijdens de discussie geven een paar LS aan (oa NL) dat het stuk, dat een uitvoeringsbesluit is, dus rechtstreeks werkend, nu te complex en gedetailleerd wordt, zonder dat dit goed onderbouwd is. Dit heeft als risico dat er fouten insluipen, onwerkbaar situaties voor de NRLs ontstaan en extra uitvoeringslasten en dus kosten ontstaan die onnodig zijn. Deze LS zijn voor een meer pragmatische aanpak die uitvoerbaar is. Twee LS zijn blij met het huidige voorstel. Andere LS hebben nog geen definitieve positie.

A.8 Exchange of views and possible endorsement on the extension of the scope and of the reporting deadline for Commission Recommendation (EU) 2017/84 in the monitoring of mineral oil hydrocarbons in food and in materials and articles intended to come into contact with food.

De Commissie legt het voorstel uit, waarin behalve een uitbreiding van de scope met de lijst van productcategorieën die moeten worden gemonitord op minerale oliën, ook de deadline voor het inleveren van data naar 1/10/2020 wordt verschoven. Alle LS stemmen in met het voorstel.

A.9 Presence of mineral oil hydrocarbons (MOAH) in infant formula and follow-on formula.

De Commissie introduceert het onderwerp en refereert naar de voorafgaande discussies in de Scopaff van 18 november jl. en de workshop van 5 december jl. (beide verslagen zijn terug te vinden in de ROW website). Op dit moment zijn er resultaten uit de LS die de oorspronkelijke bevindingen van Foodwatch bevestigen. Via een teleconferentie zijn EFSA en JRC aangesloten bij de vergadering. EFSA geeft een presentatie van haar analyse van de ontvangen resultaten uit de LS en ook van de EU koepel van zuigelingenvoeding fabrikanten en de plantaardige

olieproducenten/leveranciers. De data zijn niet allemaal even betrouwbaar (EFSA heeft alleen rekening gehouden met de data die zijn gekregen waarbij werkwijze voor labs is gevolgd die op 5 december jl. was afgesproken). EFSA komt tot dezelfde conclusie als in eerdere vergaderingen namelijk dat mogelijke schadelijke consequenties voor de volksgezondheid niet uit te sluiten zijn. JRC op zijn beurt gaat in op de analytische aspecten. De afspraken die in de workshop van 5 december hierover zijn gemaakt, hebben duidelijkheid gegeven voor de te volgen methodiek bij de analyses. JRC is nog bezig met het proces om gedetailleerde SOP te ontwikkelen, ook voor labs met minder ervaring. Binnen 2 maanden verwacht JRC te beschikken over geschikt referentiemateriaal voor zuigelingenvoeding, die gebruikt kan worden door alle labs voor bevestiging vd uitgewerkte testmethoden. Verder wordt gewerkt aan een gezamenlijke procedure hoe een LOQ op te stellen, die voor standarisatie en harmonisatie zal zorgen. Dit blijft een langdurige en lastige opgave waar samengewerkt moet worden met de laboratoria. Tenslotte is er behoefte aan een analysemethode specifiek voor de 3-7 PAC ring. Dit is technisch erg lastig, JRC durft geen verwachtingen in tijd aan te geven. Wel voor het beschikbaar stellen van referentiemateriaal, dat zal langer dan 1 jaar duren en het opstellen van een gezamenlijke SOP kan rond deze zomer gereed zijn. EFSA zegt ook dat ook als de MOAH en de 3-7 PAC zijn gekwantificeerd dan zou het nog niet mogelijk zijn om de risicobeoordeling volledig uit te voeren.

De conclusie van de Commissie en van veel LS is dat nu verdere actie vereist is op basis van de bevestigde resultaten. De Commissie wil bij de LS polsen voor een voorstel voor concrete actie. Dit houdt in om de aanwezigheid van MOAH in zuigelingenvoeding boven een gehalte van 2 mg/kg als drempelwaarde voor actie te gebruiken. Verschillende LS kunnen zich vinden in het voorstel, andere LS willen een verdere onderbouwing van het gekozen gehalte. De Cie. legt uit dat het gehalte voorkomt uit de meetresultaten van de LS, die tussen 0,9 en 3,5 liggen. Daarin is de aanwezigheid van MOAH zeker vast te stellen en ook proportioneel. De discussie zal worden opgevolgd in de Envicont van 2 maart as.

A.10 Exchange of views on the conditions governing the import of food, minor food and feed originating in third countries following the accident at the Chernobyl nuclear power station.

Het document is een conceptvoorstel die de Tjernobyl (controle)verordeningen moet gaan vervangen. De Cie presenteert de laatste versie van het document waarin cesium 134 is verwijderd en bessen niet langer op de lijst van te controleren producten staan omdat de afgelopen 10 jaar nauwelijks overschrijdingen van de radioactieve limieten zijn geconstateerd.

Voor een definitief besluit over de concrete maatregelen stelt de Cie. voor om een questionnaire naar de LS te sturen met name over:

- Alleen paddenstoelen opnemen in de tekst en niet de overige bessen?
- Welke ML is van toepassing?
- Cesium 137 vs Cesium 134
  - Freq. vd controles: 20%; 50% of aselect?

De Commissie verwacht reactie binnen een week om de deadline van 31/03/2020 alsnog te kunnen halen.

A.11 Exchange of views on the alignment to the Official Control Regulation (Regulation EU) 2017/625) of the control provisions provided in Implementing

Regulation (EU) 2016/6 imposing special conditions governing the import of feed and food originating in or consigned from Japan following the accident at the Fukushima nuclear power station.

De Commissie heeft een document opgesteld met een lijst hoe Vo 2016/6 (Fukushima verordening) in lijn kan worden gebracht met de OCR en legt dit uit.

A.12 Exchange of views on draft Regulations related to the setting of maximum levels of

-ergot sclerotia and ergot alkaloids (EA's), pyrrolizidine alkaloids (PA's), tropane alkaloids (TA's) en acrylamide (AA).

De Commissie wil deze maand alle voorstellen klaar hebben voor het volgende scopaff in april. De laatste punten van discussie mbt de ML's voor PA's en TA's in thee, zal tijdens de Agricont van 30 maart as. plaats vinden (inmidddels geannuleerd vanwege de Coronavirus crisis). Mogelijke discussies over de datum van toepassing zijn volgens enkele LS terecht, terwijl de Commissie en andere LS

voorstanders zijn om deze voorstellen zsm te publiceren vanwege de erg lange discussie.

A.13 Exchange of views on draft implementing Regulations related to the establishment of sampling procedures and performance criteria for methods of analysis

- ergot sclerotia and ergot alkaloids

- plant toxins: pyrrolizidine alkaloids, tropane alkaloids

De Commissie belooft zsm te komen met het wettelijk voorstel, nu sommige aspecten van de monsternamen voldoende zijn bediscussieerd in de betreffende werkgroepen.

A.14 Feedback and exchange of views on topics discussed in recent meetings of the Working groups on contaminants.

De Commissie koppelt met name terug over het voorstel voor geharmoniseerde EU controles op contaminanten nav het komen te vervallen vd huidige richtlijn voor de controle van residuen van diergeneesmiddelen en verboden stoffen. Meerdere LS maken zich zorgen over verschillende aspecten in het voorstel, zoals de verplichte analyse van contaminanten die niet zijn gereguleerd en het voorgeschreven aantal monsters. De Commissie noteert deze commentaren en wil de discussie verder voeren op de Envicont van 2 maart. De intentie blijft om een afgestemd voorstel te hebben eind 2020.

Section B Draft(s) presented for an opinion

B.1 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation (EU) amending the Annex to Regulation (EU) No 231/2012 laying down specifications for food additives listed in Annexes II and III to Regulation (EC) No 1333/2008 of the European Parliament and of the Council as regards specifications for tricalcium phosphate (E 341(iii)).

Het betreft hier een aanvraag van een bedrijf om een andere manier voor het produceren van tricalcium phosphate (E 341(iii)) toe te staan. De huidige toegestane methode is de neutralisering van fosforzuur met calcium hydroxide. De aanvrager verzoekt ook de neutralisering met calciumcarbonaat toe te staan. De lidstaten hebben geen bezwaar

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimititeit.

B.2 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation (EU) amending Annexes II and III to Regulation (EC) No 1333/2008 of the European Parliament and of the Council and the Annex to Commission Regulation (EU) No 231/2012 as regards the use of Annatto, Bixin, Norbixin (E 160b).

Het levensmiddelenadditief 'Annatto, Bixin, Norbixin (E 160b) wordt verwijderd van de lijst met toegestane additieven en wordt vervangen door twee aparte additieven namelijk Annatto bixin (E 160b(i)) and Annatto norbixin (E 160b(ii)). Dit naar aanleiding van de risicobeoordeling van EFSA voor 'Annatto, Bixin, Norbixin (E 160b) waarin werd geconcludeerd dat voor sommige componenten van dit additief de veiligheid niet kon worden vastgesteld. Ook worden de goedgekeurde wijzen van produceren van deze 2 nieuwe additieven vastgelegd.

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimititeit.

B.3 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Implementing Regulation authorising the placing on the market of lacto-N-tetraose under Regulation (EU) 2015/2283 of the European Parliament and of the Council, and amending Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2470.

Lacto N-tetraose (LNT) is een oligosacharide dat van nature kan voorkomen in moedermelk. De voorgestelde toelating betreft een preparaat van LNT, dat wordt

gemaakt via een fermentatie m.b.v. een genetisch gemodificeerd micro-organisme. De betrof een brede toepassing in verschillende productcategorieën, inclusief voedingssupplementen vanaf een leeftijd van 1 jaar. EFSA oordeelde in oktober 2019 positief over de veiligheid van de voorgestelde toepassingen van dit product. Dezelfde firma deed in december 2019 een aanvullende aanvraag over de toepassing van LNT in voedingssupplementen voor zuigelingen. CIE concludeerde dat een afzonderlijke consultatie van EFSA over deze tweede aanvraag niet nodig was, omdat het de bedoeling is dat gebruik van deze supplementen zou resulteren in dezelfde inname van LNT als de eerder gevraagde toepassing in zuigelingenvoeding of opvolg-zuigelingenvoeding. Bij het opvolgen van de voorgestelde etikettering zou dat inderdaad het geval zijn, maar omdat hogere inname nooit uit te sluiten baart dit zorg bij meerdere LS. Daarnaast geldt voor (opvolg-)zuigelingenvoeding een toets op "suitability", terwijl dat kennelijk niet het geval is bij voedingssupplementen voor zuigelingen. Al met al voldoende veiligheidsredenen voor iig 6 LS (inclusief NL) om het voorstel niet te kunnen steunen met de categorie voedingssupplementen voor zuigelingen erin. Daarom stelt de Commissie die categorie uit de tabel te halen, net als de bijbehorende overwegingen. De aanpassing is acceptabel voor de 6 LS.

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimiteit.

B.04 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Implementing Regulation (EU) correcting Implementing Regulation (EU) 2017/2470 establishing the Union list of novel foods.

Het voorstel betreft een correctie van de Unielijst van toegelaten Nieuwe Voedingmiddelen (Reg. 2017/2470) t.a.v. het product "*Schizochytrium* sp. (T18) oil". Dit product is oorspronkelijk toegelaten op basis van een notificatie via Ierland onder de "oude" verordening 258/97. Een andere firma wees CIE op een onregelmatigheid in de specificatie van het product: de parameters "*acid value*" en "*free fatty acids*" zouden een vaste verhouding van ongeveer 2:1 moeten hebben, maar dat was niet het geval voor de grenswaarden in de specificatie. In het voorstel wordt de grenswaarde voor "*acid value*" verhoogd tot $\leq 0,8$ mg KOH/g. Daardoor wordt de specificatie zodanig verruimd dat de verhouding van de twee grenswaarden kloppend wordt gemaakt. Dit voorstel is eerder besproken in CAFAB vergaderingen in juli en september 2019.

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimiteit.

B.05 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Implementing Regulation (EU) authorising the placing on the market of partially defatted chia seed (*Salvia hispanica*) powders as novel foods under Regulation (EU) 2015/2283 of the European Parliament and of the Council and amending Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2470.

Deze toelating betreft een combinatie van twee aanvragen voor verschillende producten die worden gewonnen uit chiazaad: een relatief vezelrijk en een relatief eiwitrijk poeder. EFSA adviseerde positief over beide aanvragen in een gecombineerd advies (mei 2019). Er zijn geen bedenkingen ten aanzien van de veiligheid van deze producten. Er is wel de nodige discussie geweest of er sprake zou zijn van bewerkingsprocessen met temperaturen boven 120°C, in verband met de mogelijkheid van het ontstaan van acrylamide. Tot dit onderzocht wordt worden de betreffende voedselcategorieën niet opgenomen in het voorstel. Verder bleek het juridisch niet mogelijk te zijn om de aangevraagde toepassingen samen te vatten in een eenvoudige algemene beschrijving. Daarom zijn nu alle verschillende toepassingen toch afzonderlijk uitgeschreven in het besluit.

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimiteit.

B.06 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Implementing Regulation authorising the change in the specifications of spermidine rich wheat germ extract as a novel food under Regulation (EU) 2015/2283 of the European Parliament and of the Council, and amending Commission Implementing Regulation (EU) 2017/2470.

De bestaande toelating van dit extract (alleen in voedingssupplementen) is gebaseerd op een notificatie via AT onder Vo. 258/97 (gevolgd door een correctie in de Unielijst via verordening 2018/1023. Dezelfde firma heeft nu een aanvraag

gedaan om de bovengrens voor het gehalte aan cadaverine in de productspecificatie te verhogen van 0,1 µg/g naar 16 µg/g.

EFSA heeft een advies uitgebracht over biogene amines, waar ook de stof cadaverine toe behoort. Daaruit valt af te leiden dat de maximale inname van cadaverine via dit nieuwe voedingsmiddel verwaarloosbaar is ten opzichte van de inname via bepaalde gangbare voedingsmiddelen (zoals kaas), ook bij de voorgestelde verhoging van de grenswaarde in de specificatie. Dit is verwoord in de overwegingen 8 en 9 van het besproken voorstel.

Stemming: Voorstel aangenomen met unanimititeit.

B.07 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Regulation amending Regulation (EC) No 1881/2006 as regards maximum levels of 3-monochloropropane diol (3-MCPD), 3-MCPD fatty acid esters and glycidyl fatty acid esters in certain foods.

Het voorstel dat voorligt is uitgebreid besproken in diverse Envicont en (bijna) in de huidige vorm ook "afgestemd" in de Scopaff van 27 juni jl. De laatste aanpassingen betreffen met name de overgangsperioden die voor de toepassing van de ML's voor GE's om het parallel met de werking tredende datum die in het voorstel is opgenomen voor de 3MCPD's (1 januari 2021) mee te laten lopen. Dit heeft te maken met de lange gebruiksduur van de producten voor zuigelingenvoeding en opvolgmelk.

Stemming: Voorstel aangenomen met positief advies, een LS heeft zich onthouden van stemming.

B.08 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Regulation amending Regulation (EC) 1881/2006 as regards maximum levels of polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) in traditionally smoked meat and meat products and traditionally smoked fish and fishery products and establishing a maximum level of PAHs in powders of food of plant origin used for the preparation of beverages.

Het voorstel bevat de herziening van de bestaande derogatie voor traditionele gerookte vis en vlees producten in Croatia, Cyprus, Portugal, Ireland, Poland, Spain, Latvia, Finland, Slovak Republic, Sweden, Latvia, en Finland. Deze producten kunnen niet aan de ML voor PAK's voldoen vanwege de gebruikte traditionele rookmethodes. De aanpassing kent nu geen tijdslimiet.

Het voorstel bevat ook nieuwe ML's voor PAK's in poeders van plantaardige oorsprong die gebruikt worden voor het bereiden van drankjes, smoothies etc.. Een LS is tegen dergelijk voorstel vanwege mogelijke handhavingsproblemen en het ontbreken van EU harmonisatie in de regelgeving. Een andere LS pleit voor een overgangperiode van 6 maanden en niet tot het levensduur van het product. Dit is acceptabel voor de Commissie en de LS, na voorbeeld van het voorstel mbt ML's voor 3-MCPD's, en het wordt in de tekst aangepast.

Stemming: Voorstel aangenomen met met positief advies, een LS heeft zich onthouden van stemming.

B.09 Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission

Regulation amending and correcting Regulation (EU) No 10/2011 on plastic materials and articles intended to come into contact with food (15th Amendment).

Verordening (EU) No 10/2011 bevat een lijst met stoffen die gebruikt mogen worden voor de productie van plastics voor voedselcontact. Deze lijst wordt periodiek aangepast aan nieuw door EFSA beoordeelde stoffen. Deze wijziging voorziet in de toevoeging van een aantal van die stoffen met positieve EFSA-beoordeling. Daarnaast is de toevoeging van een stof met zeldzame aardmetalen de aanleiding om een bepaling dat diverse zouten van toegelaten zuren en fenolen zijn toegelaten aan te passen en om te zetten naar een tabel met toegelaten metaalionen en hun restricties die in bijlage II van de verordening wordt opgenomen. Tot slot worden SML's gesteld aan diverse zware metalen, afgeleid van de maximaal toelaatbaar geachte dagelijkse dosis en rekening houdend met een "allocatiefactor" van 10% (de maximaal toelaatbaar geachte bijdrage van FCM

aan de maximale dagelijkse dosis). In een aantal gevallen (bijv. bij lood, chroom en arseen) leidt dit tot SML's die zo laag zijn dat zij onder de LOQ van de gebruikelijke analysemethode vallen. In die gevallen wordt de SML hoger vastgesteld, op de LOQ. Tot slot zijn er diverse andere aanpassingen doorgevoerd, o.a. in de normering van primaire aromatische aminen en in de bepalingen voor migratietesten.

Stemming: Voorstel aangenomen met positief advies, 2 LS hebben zich onthouden van stemming en een LS heeft tegengestemd.

Any other business

Een LS vraagt naar de stemmingsregels na Brexit. De Commissie legt uit dat een gekwalificeerde meerderheid nog steeds 65% van de bevolking moet betekenen, nu met de EU van 27 LS, is het aantal inwoners verminderd, dus de relatieve macht vd LS is groter geworden.

Den Haag, maart 2020.

Den Haag, 2018